

1. Waar is God?

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat God overal te vinden is.
- De kinderen leren dat God 'IK ZAL ER ZIJN' heet en er voor iedereen is.
- De kinderen vormen zich een mening over de aanwezigheid van God in hun dagelijkse leefomgeving.
- De kinderen kunnen een gesprek met hun ouders of verzorgers voeren over de aanwezigheid van God in hun dagelijkse leefomgeving.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

Deze bijeenkomst gaat over de aanwezigheid van God onder de mensen. De kinderen gaan op zoek naar een (eigen) antwoord op de vraag waar God is. Waar is Hij te vinden? Voor kinderen is de meest voor de hand liggende plaats misschien de kerk, of de kerkdienst. Dat is dus een goede plaats om te starten. Maar natuurlijk is God niet alleen in de kerkdienst te vinden, en het is zeker te beperkt om zo over de aanwezigheid van God te spreken. Kinderen zoeken God bijvoorbeeld ook op in het gebed (al dan niet samen met hun ouders of verzorgers). In de loop van deze bijeenkomst wordt daarom ook steeds meer ruimte gemaakt voor andere plaatsen waar God te vinden is.

De aanwezigheid van God krijgt in de Bijbel betekenis door de naam die Hij zichzelf geeft in Exodus 3: 13-15: JHWH (Hebreeuws voor 'IK ZAL ER ZIJN'). God geeft zichzelf die naam als Mozes Hem bij de brandende braamstruik vraagt hoe hij moet aangeven door wie hij naar de farao wordt gezonden. Het hele verhaal is te lezen in Exodus 2: 23 - 3: 22. Deze naam lijkt in eerste instantie misschien nogal vaag. De vertaling is afgeleid van het Hebreeuwse werkwoord voor 'zijn'. Gods 'zijn' wordt door hemzelf in Exodus 3: 15 verbonden met Zijn aanwezigheid in het leven van Abraham, Isaak en Jakob, de aartsvaders van het joodse volk. Met andere woorden: Gods 'zijn', wie Hij is, zweeft niet ergens boven de geschiedenis, maar is concreet verbonden met de levens van mensen. God *doet* Zijn naam, zou je kunnen zeggen. Bijbelvertalers hebben het Hebreeuwse 'JHWH' daarom ook wel vertaald met 'Ik ben er voor jou'. Dit drukt uit: God is verbonden met en daadwerkelijk betrokken bij alle mensen, al Zijn schepselen. Over de manier waarop men in het jodendom met deze naam van God omgaat, valt meer te lezen in het programma 'God ziet er niet uit'.

Deze bijeenkomst gaat niet over het *bestaan* van God. Maar dat wil natuurlijk niet zeggen dat kinderen hier geen vragen over zouden kunnen stellen: ook onder kinderen van acht tot twaalf jaar is het bestaan van God hoe langer hoe meer aan de orde. Als dit gebeurt, hoef je dit niet uit de weg te gaan – beter van niet zelfs. In het kader van deze bijeenkomst over de *aanwezigheid* van God is het echter ook niet wenselijk om gevangen te raken in een discussie over het al dan niet daadwerkelijk bestaan van God. Sluit op de eventuele vragen van kinderen aan met je eigen ervaringen met betrekking tot de aan- of afwezigheid van God. Zo ontstaat er geen vage discussie over het bestaan van God en blijft het gesprek op een persoonlijke manier dicht bij het thema van deze bijeenkomst. Bijbelteksten en belijdenissen zijn ook nooit bedoeld geweest als een bewijs voor Gods fysieke bestaan. Het gaat eerder om het naderen tot het geheim van Zijn aanwezigheid in het leven van mensen. Gods bestaan *is* Gods aanwezigheid in ons leven. En dáárvan hebben gelovigen door de eeuwen heen getuigd, tot op de dag van vandaag.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Wat is je vroegste herinnering aan God? Met wie of wat verbind je die herinnering? Is dit een positieve of een negatieve herinnering?
- Verbind je God ook met een plaats? Is Hij ergens te vinden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar dan? En waarom verbind je God met die plaats?
- Hoe is God voor jou aanwezig in een kerkdienst? Of is Hij daar voor jou niet?
- Wat betekent de naam van God in Exodus 3: 14 ('IK ZAL ER ZIJN') voor je?
- In welke persoonlijke ervaring van de aanwezigheid van God in jouw leven zou je de kinderen willen laten delen? Hoe zou je dat willen doen?

Praktische voorbereiding

Geef de kinderen zo mogelijk een kopie van werkblad 1.1 mee vóór de eerste bijeenkomst. Vraag hun dan om het werkblad mee te nemen en in te vullen als ze met hun ouders of verzorgers naar een kerkdienst gaan. Op het werkblad kunnen zij tijdens of na de kerkdienst aangeven waar God volgens hen 'aanwezig' is en waarom zij dat denken. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen.

Het is echter ook mogelijk om het werkblad gewoon te laten invullen tijdens het programma (zie *Verkenning*).

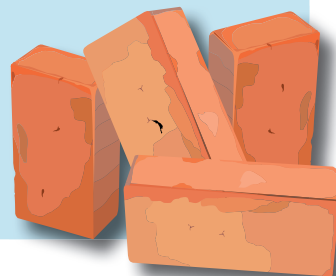
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Een vel papier (A4-formaat, liefst met grote ruitjes) met in het midden de hoofdletters 'G O D';
- Pennen en stiften;
- Kopieën van werkblad 1.1, 1.2, 1.3 en 1.4 voor alle kinderen;
- Bijbels (NBV) voor alle kinderen;
- Kranten en tijdschriften;
- Schaartjes en lijm of plakstiften;
- Flap-over met stift;
- Een grote kaars en iets om deze mee aan te steken;
- Een waxinelichtje voor alle kinderen;
- Een stukje papier (A6-formaat) voor alle kinderen.

PROGRAMMA

10 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Leg het vel met de letters 'G O D' op tafel. Deel pennen uit. Vraag wie van de kinderen er een 'G', een 'O' of een 'D' in hun naam hebben. Vraag een van deze kinderen om zijn of haar naam aan het woord 'G O D' te verbinden, zoals met het spel scrabble. Probeer om op deze manier iedereen te laten aansluiten, direct aan het woord 'G O D' of aan de naam van een van de andere kinderen. Komt het niet helemaal uit, verzin dan tussendoor een naam die je er zelf bij plaatst, waardoor er weer kinderen kunnen aansluiten.

Als alle kinderen een plaatsje voor hun naam hebben gevonden op het vel, vertel je dat deze bijeenkomst over God gaat. Leg uit dat je deze opdracht met de kinderen hebt gedaan om te laten zien dat God graag met iedereen in de wereld verbonden wil zijn, dus ook met hen. Hij voelt zich thuis bij mensen en Hij hoopt dat dat andersom ook zo is én dat mensen zich bij elkaar thuis kunnen voelen.

10 minuten

Verkenning

Als je werkblad 1.1 van tevoren aan de kinderen had meegegeven (zie *VOORBEREIDING*), vraag hun dan om het ingevulde werkblad er even bij te pakken. Had je werkblad 1.1 niet van tevoren uitgedeeld, doe dat dan nu en laat het ter plekke invullen door de kinderen.

Ga met de kinderen in gesprek over wat zij hebben opgeschreven. Vertel zelf ook waar en/of hoe God voor jou aanwezig is een kerkdienst. Is God ook nog op andere plaatsen te vinden, volgens de kinderen? Houd het kort: het gaat hier slechts om een eerste kennismaking met het thema.

25 minuten

Verdieping

Deel kopieën van werkblad 1.2 uit. Laat de kinderen de rebus oplossen. Wie van de kinderen weet wat de uitkomst van de rebus betekent? Vertel dat dit zinnetje de naam is die God voor zichzelf gebruikte toen Hij Mozes in de woestijn ontmoette.

Deel bijbels uit en laat ieder kind zelf Exodus 3: 14 opzoeken. Bekijk met hen waar de naam van God staat. Wat vinden de kinderen van deze naam? Wat zou het betekenen? Leg uit dat het zinnetje ook wel wordt vertaald met 'Ik ben er voor jou'. Wat vinden de kinderen daarvan? Deel met de kinderen hoe God er is voor jou.

Deel kopieën van werkblad 1.3 uit. Hierop staat een eenvoudige tekening van een landschap. Vertel dat er veel mensen zijn die zeggen dat ze God tegenkomen in de natuur. Wat zouden zij daarmee bedoelen? Laat de kinderen het landschap op het werkblad mooi maken. Dat mag met stiften, maar ook met foto's uit tijdschriften of kranten. Laat hen er een mooi fantasielandschap van maken. Ga ondertussen in gesprek met hen over hoe het kan dat sommige mensen God tegenkomen in de natuur.

Ga tijdig verder met de *Verwerking*. Als de kinderen de tekening nog niet helemaal af hebben, kunnen ze het werkblad meenemen naar huis en de tekening daar afmaken.

10 minuten

Verwerking

Vat samen wat je tot nu toe hebt gedaan: je hebt met de kinderen gepraat over God, over Zijn naam en over waar en hoe Hij aanwezig wil zijn onder de mensen. Geef aan dat je nu met de kinderen wilt praten over de vraag hoe God er is in hun eigen leven.

Teken zeven cirkels op de flap-over. Geef elke cirkel een andere aanduiding: 'school', 'kerk', 'club', 'woonkamer', 'mijn eigen kamer', 'natuur' en 'sportveld'. Vraag de kinderen of zij God weleens tegenkomen op één van de gebieden die je op de flap-over hebt gezet. Als je de kinderen een beetje in beweging wilt laten komen, kun je er ook voor kiezen om elke cirkel op een apart vel te tekenen en de vellen op de grond neer te leggen. Vraag de kinderen dan om te gaan staan bij een vel met een plaats waar zij God weleens tegenkomen (of waar zij denken dat andere mensen God tegenkomen). Laat hen even rondlopen en een keuze maken.

Vraag de kinderen of zij het misschien een beetje een gekke vraag vinden – want hoe kom je God eigenlijk tegen? Hangt dat ook van jezelf af? Hoe dan? En kan God 'kwijt' zijn? Geef tijdens dit gesprek ook een eenvoudig eigen voorbeeld: waar en hoe kwam jij God tegen in jouw eigen leven?

Deel tot slot kopieën van werkblad 1.4 uit. Hier staan ook zeven cirkels op (sommige ingevuld, sommige leeg). Vraag de kinderen om het werkblad mee naar huis te nemen en de vragen onderaan te bespreken met hun ouders of verzorgers.

5 minuten

Afsluiting

Steek de grote kaars aan en zeg dat je de bijeenkomst gaat afsluiten. Geef alle kinderen een waxinelichtje, een stukje papier en een pen. Vraag de kinderen om op het papier een naam te schrijven van iemand die volgens hen de aanwezigheid van God goed zou kunnen gebruiken. Het mag ook een plaats of een groep mensen zijn. Laat ieder kind daarna zijn of haar waxinelichtje aansteken en op het papier zetten. Vraag hun ten slotte om even stil te zijn en te denken aan wat ze hebben opgeschreven. Blaas na het moment van stilte samen de kaars en de waxinelichtjes uit.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Moedig hen nog eens aan om werkblad 1.4 te bespreken met hun ouders of verzorgers. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 1.1 – God in de kerkdienst
2. Werkblad 1.2 – De naam van God
3. Werkblad 1.3 – Waar is God?
4. Werkblad 1.4 – Waar kom jij God tegen in je eigen leven?